

Marian Turski i Anna Brzyska z nagrodami za zasługi dla dialogu

2021-10-08

Dziennikarz i historyk Marian Turski oraz działaczka społeczna Anna Brzyska odebrali Nagrody im. ks. Stanisława Musiała za rok 2020. Wyróżnienie to jest przyznawane osobom zasłużonym dla dialogu chrześcijańsko-żydowskiego i polsko-żydowskiego.

Nagroda jest przyznawana corocznie w dwóch kategoriach: za twórczość promującą ducha dialogu i współpracy chrześcijańsko-żydowskiej i polsko-żydowskiej oraz za podejmowanie inicjatyw społecznych na rzecz pojednania.

Nazwiska laureatów zostały ogłoszone 5 marca, w rocznicę śmierci zmarłego w 2004 roku ks. Stanisława Musiała. Ze względu na ograniczenia związane z epidemią termin uroczystości wręczenia nagród został jednak przesunięty na jesień.

Wręczenie nagród odbyło się w piątek, 8 października, w Akademii Ignatianum w Krakowie. Uroczystość była transmitowana na stronie internetowej nagroda.przymierze.krakow.pl.

„Auschwitz nie spadło z nieba”

W pierwszej kategorii Kapituła, której przewodniczy Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, nagrodziła Mariana Turskiego. Ten urodzony w 1926 roku historyk i dziennikarz w młodości sam doświadczył prześladowania: w czasie wojny był przesiedlony do łódzkiego getta, następnie więziony w obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau i w Buchenwaldzie, przeżył marsz śmierci z Auschwitz do Wodzisławia Śląskiego. Niezwykle aktywny, zaangażowany m.in. w działalność Międzynarodowego Komitetu Oświęcimskiego, Rady Muzeum Historii Żydów Polskich „Polin” i Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny. W 2019 roku został zaproszony, by na forum ONZ wygłosić przemówienie z okazji Międzynarodowego Dnia Pamięci o Holokauście. Rok później, w czasie obchodów 75. rocznicy wyzwolenia Auschwitz, sformułował szeroko komentowany w świecie akt oskarżenia przeciwko obojętności.

Brzescy Żydzi odzyskują twarze

W kategorii dotyczącej inicjatyw społecznych Kapituła nagrodziła Annę Brzyską, zaangażowaną w przywracanie pamięci o przedwojennej żydowskiej społeczności Brzeska. To właśnie dzięki jej działaniom w mieście co roku odbywają się Marsze Pamięci w rocznicę zagłady tamtejszego getta. Stworzono również Księgę Pamięci Żydów z Brzeska i powiatu brzeskiego, która w tej chwili liczy prawie 2900 nazwisk. Przygotowana została dokumentacja cmentarza żydowskiego – zinwentaryzowano 849 maczew. Udało się odnaleźć nagrobki wielu pochodzących z Brzeska żydowskich rodzin.

Nagroda

Nagrodę im. ks. Stanisława Musiała ustanowił w 2008 roku Klub Chrześcijan i Żydów „Przymierze”. Jej fundatorami są Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prezydent Miasta Krakowa i Gmina Wyznaniowa Żydowska w Krakowie.

Kraków pamięta

Na znaczenie nagrody zwraca uwagę prezydent Krakowa Jacek Majchrowski. – Nagroda im. ks. Musiała przypomina światu, że Kraków to jego miasto. Wokół tego żywego pomnika, który wspólnie wystawiliśmy ks. Musiałowi, skupiło się już spore grono wybitnych postaci, a nawet całe społeczności, które z oddaniem angażują się w budowanie dobrych relacji polsko-żydowskich, pielęgnują pamięć o historii, dziedzictwie naszej społeczności żydowskiej – stwierdza.

Prezydent przypomina też, że ks. Stanisław Musiał pisał przed laty o grzechu antysemityzmu i o hańbie milczenia wobec antysemickich wypowiedzi. – W tym roku do grona laureatów nagrody jego imienia dołączył – między innymi – red. Marian Turski, który przestrzega przed obojętnością, przed biernością będącą często przyzwoleniem na zło. To ważna decyzja kapituły, bardzo na czasie – komentuje Jacek Majchrowski. – Dziś, gdy dialog polsko-żydowski przeżywa głęboki kryzys, bardzo potrzebne nam są autorytety, których siła pomoże nam kształtować takie społeczeństwo, w którym ów dialog będzie możliwy. Potrzebna jest pamięć o księdzu Stanisławie, potrzebna nam jest – bardziej niż kiedykolwiek wcześniej – nagroda, której patronuje – podkreśla.

Trzynasta edycja

W ubiegłych latach laureatami Nagrody zostali: prof. Jan Błoński oraz Miasto i Gmina Chmielnik, prof. Joanna Tokarska-Bakir i Bogdan Białek, prof. prof. Bożena i Jerzy Wyrozumscy oraz Tomasz Pietrasiewicz i Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” w Lublinie, Anna Lebet-Minakowska i ks. Manfred Deselaers, Stefan Wilkanowicz i nieformalna Grupa Przyjaciół z Olkusza (Ireneusz Cieślik, Olgerd Dziechciarz, Krzysztof Kocjan, prof. Dariusz Rozmus), prof. Stanisław Krajewski i Mirosław Skrzypczyk, ks. Romuald Jakub Weksler-Waszkineł i Zofia Radzikowska, prof. Jan Małecki i prof. Aleksander Skotnicki, Bella Szwarzman-Czarnota i prof. Wacław Wierzbieniec, ks. prof. Michał Czajkowski i Urszula Antosz-Rekucka, abp Henryk Muszyński i Adam Bartosz oraz prof. Jan Grosfeld i Dariusz Popieła.